

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 47.

Lýsingaprisur fyri pettegglu: 30 øyr. a forsiðuni, 20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórrí lýsingum fæst avsláttur í prísinum.

Leygardagin 25. november 1939.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður bílagt á posthúsinum, brævasvarnardeðum og skrivstovuni. Telf. 143.

13. árg.

Hvussu er fiskimansins støða í dag viðvíkjandi at fáa kontantan pening?

Allastaðni úr Føroyum hava vit hoyrt klagur yvir, at fiskimaðurin ikki fær fatur í kontantan pening, meðan hann er burturi. Oftast má hann bíða eftir honum til eina ferð aftaná nýggjár.

Í fylgju sáttmálan við reidararnar skulu fiskimenn fáa góldið 50 kr. um mánaðin, meðan hann er við skipinum. Forútsætningin fyri henda pening er tó, at fiskimaðurin fiskar fyri peningin. Ger hann ikki tað, kemur hann at skylda reidararnum pening.

Men hvat hjálpur hetta! Royndirnar hjá fiskimenninum eru tær, at teir fáa ikki peningin.

Hetta er skilið í dag, nú talan er um at fáa ein kontantbetal-ingargrunn.

Hvussu verða viðurskiptini við kontantbetalingar grunninum?

Hesin grunnur hevur tvey høvuðsmál:

- 1) At veita fiskimanninum kontant forskot sum eina minstu-fortjenastu.
- 2) At hjálpa fiskimanninum socialt við at rinda honum peningin eisini, tá ið hann av ymsum grundum ikki fær nakra fortjenastu um-borð. Hesar grundir kunnu vera sjúka, skipsskaði, fiskaloysi ella annað óhapp. At rokna grundirnar upp er annars óneyðugt, tá ið tað er skipað sum fäst regla, at fiskimaðurin fær tann kontanta pening sendan til síni mánaðarlaga, meðan hann er burturi til fiskiskap.

At fiskimaðurin við kontant-betalingargrunninum verður at fáa tann kontanta peningin, meðan hann er umborð, er so stalt greitt. Viðvíkjandi spurninginum, hvussu verður hjá tí fiskimanni, sum t. d. noyðist at fara sjúkur í land í Grønlandi, vilja vit halda, at tað kann ikki vera ivi um, at hesin fiski-maðurin verður at fáa hin mánaðarlaga peningin, inntil

hann eftir læknaðum skjótast kann koma heim.

Tað má vera soleiðis, tí forútsætningin fyri grunninum er, at fiskimaðurin fær kontantan pening vikuliga ella mánaðarlaga, meðan hann er burturi í fiskiskapsørindum, eins og tilfellið er í Noreg. Sum teir ið hava verið við til at fyrireika hetta mál, vilja vit sterkast møguligt undirstrika hesa forútsætning. Vit kunnu ikki hugsa okkum, at administratióin ger brot uppá hana.

Javnaðarmenn vildu helst skipa tað soleiðis, at tilskotið til kontantbetalingar skipanina var stórrí, og at limagjaldið varð umbýtt við eina avgift uppá bruttoútlutningin gjøgnum Føroya Fiskaexport. Vit høvdu eisini uppskot um hesa avgift í fjór. Men málið hevði tilfika mótsæði hjá fiskiútlutnings-menninum, at tað gekk ikki ígjøgnum. Tað økonomiska og sociala í hesum máli er so um-ráðandi og týðningarmikið, at vit kenda tað sum okkara skyldu at vera við til at royna at loysa málið á einhvønn hátt.

Vit smæst ikki við at siga, at uppskotið til kontantbetalingar-grunnin eftir okkara tykki er eitt stórt framstig og góða fyri fiskimannin, og vit vilja á ongan hátt bera okkum undan ábyrgdini fyri at hava lagt navn til hetta uppskot.

Vit eru fegnir yvir, at fiski-menn yvirhøvur kenna kontant-betalingargrunnin sum eitt stórt framstig. Ja, tað eru ikki so fáir fiskimenn, sum hava skrivað til okkara, at teir meta henda grunn sum hitt stórsta framstigið, ið frá almennari síðu er fyrireikað fyri fiskimannin. Ein skrivar soleiðis til okkara:

»Lánið frá fiskaribankanum til betaling av tí mánaðarlaga peninginum til hvønn fiski-mannin verður uppgivið at kosta til 4 pct. rentu p. a. um 20.000 kr. og porto, kontórs- og aðrar forsendils útveislurnar um 10.000, tilsamans 30.000 kr. Men

tá ið nú statsins tilskot er yvir 35.000 kr., 10 kr. pr. høvd til 3.500 fiskimenn, verða vit at fáa peningin til kontantbetalingar læntan og sendan fyri einki. Hetta eru vorðisum góðar treytir, tá ið korini annars eru so nú, at vit ikki hava møguleika fyri eina ferð um mánaðin, meðan vit eru burturi, at fáa peningin ella nakað av tí, ið okkara 35 pct. av veiðuni eru verd, fyrr enn fiskapartur okkara er seldur. Tær 50 kr., ið sátt-málin heimilar, rokni eg ikki við; tí vit fiskimenn fáa tær ikki. Okkurt undantak er, men tey eru so sára fá, at tey ikki telja við. Okkara limagjald verður altso óskert til brúks til rindan av peningi til teir, ið verða óhældigir einki ella lítið og einki at fortjena. . . .«
(Framhald á 2. síðu.)

FORSLAG fra Vej- og Havneudvalget Tilskud til Veje, mindre Havne og Landingspladser.

Norderøernes Syssel.	
Veje i Tidsrummet 1940/41-42.	Kr.
Haltarvík	2.000
Kirkju	2.000
Svínoy	5.000
Viðareiði	26.000
Hvannasund	2.000
Norðtoftir, Depli, Norð-depli, Fossá	3.000
Múli	1.000
Klakksvík	14.000
Árnafjørð	2.000
Haraldssund	1.000
Kunoy	3.000
Syðradal, Húsar	5.000
Mikladal, Trøllanes	3.000

Landingspl. og Baadehavne.
Kunoy 7.000

Østerø Syssel.	
Veje i Tidsrummet 1940/41-42.	Kr.
Eiði	7.000
Norðskála	2.000
Oyrabakki	700
Oyri	1.200
Oyndarfjørður	4.000
Elduvík	2.533
Funningur	8.000
Gjógv	12.000

Fuglafjørður	8.000
Hellurnar	3.000
Lorvík	5.725
Gøta	7.316
Lamba	2.391
Glyvvar	2.000
Toftir	4.000
Strendur, Skála	11.835
Selatrað	2.000
Morskranes	2.500
Skálafirði	1.500

Skitseret 5Aaisplan for Landings-steder og Baadehavne.

Bevilg. Tilskud 1940/41-42	Skitseret Tilsk. 1943/44-45
Kr.	Kr.
7.000	36.000
Eiði	4.500
Svínaí	3.000
Oyri	4.830
Oyrabakka	1.750
Norðskáli	3.800
Funning	2.700
Gjógv	6.000
Oyndarfirði	7.000
Lorvík	12.500
Rituvík	14.300
Toftir	2.000
Soldafirði	7.000
Morskranes	8.000
Skálafirði	

Streymoyar sýsla.

Veje i Tidsrummet 1940/41-42.	Kr.
Halldórsvík	6.525
Tjørnavík	3.600
Langasand	1.125
Saksun	840
N. í Sundi	3.120
Signabø	600
Stykkíð	2.000
Leynum	2.500
Válið	940
Vestmanna	20.000
Hest	5.250
Kalbak	3.500
Argir	2.000
Velbastað	2.000

Skitseret Femaarsplan for Landingssteder og Baadehavne.

Bevilg. Tilskud 1940/41-42	Skitseret Tilsk. 1943/44-45
Kr.	Kr.
7.000	7.000
Hvalvík	6.000
Törsvík	8.000
Langasandi (K.)	7.000
Kvívik	6.000
Nólsoy	5.000
Hestoy	15.500

Vaagø Syssel.	
Veje i Tidsrummet 1940/41-42.	Kr.
Bø	2.000
Slættanes	2.000
Miðvág	5.100

Skitseret Femaarsplan for Landingssteder og Baadehavne.

Bevilg. Tilskud 1940/41-42	Skitseret Tilsk. 1943/44-45
Kr.	Kr.
34.000	17.000
Sandavágur	4.000
Sørvágur	3.000
Gásadalur	1.900
Mikines	4.000

Sandø Syssel.

Veje i Tidsrummet 1940/41-42.	Kr.
Skarvanes	6.000
Dal	3.800
Húsavík	1.200
Sandi	8.000
Skálavík	2.500
Skopun	4.500
Skúvoy	4.000

Skitseret Femaarsplan for Landingssteder og Baadehavne.

Bevilg. Tilskud 1940/41-42	Skitseret Tilsk. 1943/44-45
Kr.	Kr.
7.000	14.000
Skálavík	2.000
Skopun	

Sudero Syssel.

Veje i Tidsrummet 1940/41-42.	Kr.
Sunnbø	7.950
Akrar—Lopra	2.000
Vikarbyrgi	1.300
Vág	29.000
Nes	2.000
Hov	4.000
Oravík	640
Trøngisvágur	5.350
Tvøroyri	30.000
Froðbæ	4.360
Nes (Hvalbæ)	2.000
Sandvík	1.400

Skitseret Femaarsplan for Landingssteder og Baadehavne.

Bevilg. Tilskud 1940/41-42	Skitseret Tilsk. 1943/44-45
Kr.	Kr.
6.000	6.000
Sunnbø	13.000
Porkeri	44.000
Oravík	3.000